

Васильков В. Г.,
доцент кафедри економіки
підприємств,
ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Ге-
тьмана», Україна

Vladimir Vasilkov,
Associate Professor, Kyiv
National Economic University
named after Vadym Hetman,
Ukraine

ТЕХНОЛОГІЧНИЙ РОЗВИТОК ПІДПРИЄМСТВА: СУЧАСНІ НАПРЯМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ

Анотація. Обґрунтовано необхідність технологічного розвитку як фактора конкурентних переваг підприємства. Охарактеризовано напрями і проблеми цього процесу, визначено завдання технологічного реінжинірингу на підприємстві.

Ключові слова: технології, технологічний розвиток, технологічний прорив, технологічний реінжиніринг.

TECHNOLOGICAL DEVELOPMENT OF ENTERPRISE: MODERN DIRECTION AND TRENDS

Summary. The necessity of technological development, as a factor of competitive advantages of enterprise were grounded. The directions and problems of this process, the tasks of technological reengineering at an enterprise were described.

Key words: technologies, technological development, technological break, technological reengineering.

Протягом останніх десятиліть стало очевиднішим, що технології, являючись найважливішим фактором виробництва, слугують для підприємства-виробника інструментом досягнення найвищих конкурентних переваг, що визначає його стратегічне майбутнє.

Від технології у значній мірі залежать якість продукції, рівень витрат, обсяг виробництва й надалі її ціна. Зарубіжний досвід свідчить, що впровадження нових прогресивних технологій підвищує якість і конкурентоспроможність продукції, забезпечує компанії міцну конкурентну позицію на ринку, збільшує норму прибутковості до 25—40 % і вище, впливає на «рейтинг» компанії в галузі, престиж її торговельної марки тощо [3].

Пріоритетні науково-дослідні та дослідно-конструкторські роботи (НДДКР) і нові технології в ряді випадків створюють новаторові монопольне положення на ринку. Власник пріоритетної технології одержує широкі можливості розширення ринку й досягнення лідерства на ньому. Саме технології створюють передумови для здійснення складної диверсифікації виробництва й експансії на нові ринки і регіони.

Якісне перетворенні технологій як економічних об'єктів являє собою *технологічний розвиток*, якій набуває надзвичайного значення у забезпеченні економічного розвитку [2].

Технологічний розвиток, заснований на принципах граничної корисності факторів росту та інноваційної спрямованості підприємства, є ефективним сполученням технологій, економічної доцільності, соціальної цінності й енергії підприємництва. Кожна ланка в ланцюзі технологічного розвитку має свій зміст, закономірності та взаємозв'язки. Тому технологічний розвиток розглядається як система фінансових, інвестиційних, організаційних, техніко-технологічних, комерційних заходів.

Технологічний розвиток може здійснюватися у *еволюційному* (модернізація базових технологій) і *революційному* (радикальний, стрибкоподібний) напрямках.

При еволюційному розвитку вдосконалення, модернізація технологій пов'язані з нарощуванням маси техніки в технологічному процесі на основі збільшення технологічної озброєності робітників і, відповідно, заміщення живої праці виробничими системами (машинами, механізмами). Але із часом відбувається різке падіння ефективності: зростає капіталомісткість, знижується фондівдача, зменшується продуктивність праці, зростає собівартість продукції й т. д., що об'єктивно обумовлено обмеженнями потенціалу покоління техніки та технології, тобто застарілим технологічним укладом.

Революційний технологічний розвиток, зароджуючись у надрах базових технологій, характеризується радикальністю технологічних інновацій, які у процесі розвитку забезпечуються продуктовими, технічними, організаційно-управлінськими, соціальними, інформаційними й іншими нововведеннями, що доповнюють, замінюють, «виштовхують» застарілі неефективні рішення. Такий процес формує структуроутворюючі ядра технологічних структур.

Процес зміни технологій відбувається спочатку в основному в простих технологічних системах або елементарних технологічних процесах. При цьому необхідно розглядати всю мережу технологічних зв'язків, інтенсивність плину процесів у часі, характеристику економічного й технологічного середовища, у якому здійснюються зміни. Технологічний розвиток революційного типу носить імовірнісний характер, оскільки саме виникнення ідеї нововведення — стохастичний процес.

У новій концепції технологічного розвитку створена теорія поколінь техніки й технології, що розвиваються у рамках традиційної і в рамках нової технологічної парадигми.

Технології змінюються завдяки вдосконаленню усієї технологічної системи на основі принципово нових технологічних рі-

шень, які раніше не застосовувалися. Деякі фахівці називають таку зміну *технологічним проривом* або радикальним нововведенням. Така зміна технологій базується на якісно новому підході не тільки до техніки й технології, але й до організації виробництва, до підбору і підготовки професійних кадрів. Разом з тим при зміні технологій принцип технічних і економічних зв'язків залишається незмінним [1, 3].

При технологічному прориві серцевину виробничого процесу становить технологічне нововведення, яке змінює організаційні структури, ініціює появу нового покоління техніки для його реалізації. Відповідно до цього принципу техніка має працювати не стільки в інтенсивному режимі, скільки в принципово новому. При технологічних проривах кваліфікація робітників набуває основного значення, тоді як у межах колишніх технологічних структур за умов впровадження нової техніки підвищення кваліфікації працівника не грає першорядної ролі.

Найважливішою складовою розвитку будь-якого підприємства є технологічний реінжиніринг, що здійснюється «знизу у «вверх» і завдання якого полягають у визначенні типу технологічного розвитку, розробці критеріїв прогресивності технологій, прогнозуванні і виборі пріоритетних напрямків розвитку найбільш ефективних технологічних і виробничих процесів, розробці нових НДДКР і технологій, патентів, ноу-хау, впровадженні нових технологій, перепроєктуванні і модернізації діючих технологій [4].

Перед керівництвом, менеджерами підприємства завжди стоять завдання подальшого тиражування технологій, комерціалізації новинок та управління технологічним розвитком. Спрямованість технологічного розвитку, його тенденції здійснюють вагомий вплив на економічні показники діяльності підприємства і його стратегічне майбутнє.

Література

1. Андібур А. П. Методичний підхід до визначення пріоритетів технологічних інновацій на підприємствах // Проблеми науки. — 2005. — № 7. — С. 19—24.
2. Федулова Л. Тенденції розвитку високотехнологічного сектору економіки України // Економіст. — № 1, січень 2009. — С. 32—35.
3. Реинжиниринг производства: учебное пособие / Л. Н. Оголева, Е. В. Чернецова, В. М. Радиковский; под. ред. д-ра экон. наук, проф. Л. Н. Оголевой. — М.: КНОРУС, 2005. — 304 с.

4. Edler J., мMeyer-Krahmer F., Reger G. Changes in the strategic management of technology: Results of a global benchmarking study // R & D management. — Oxford, 2002. — Vol. 32, N 2. — P. 149—164.

УДК 65:005.5

Email: olia.galushko@gmail.com

Галушко Ольга Сергіївна,
к.е.н, доцент кафедри стратегії підприємств
ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», Україна

Halushko Olga,
PhD in Economics, associate professor of Enterprise Strategy Department, Kyiv National Economic University named after Vadym Hetman, Ukraine

3 P — МОДЕЛЬ СТРАТЕГІЧНОГО ПОЗИЦІОНУВАННЯ КОМПАНІЇ

3 P — MODEL FOR THE COMPANY STRATEGIC POSITIONING

Анотація. Одним із ключових завдань у рамках роботи над вибором напрямку розвитку є визначення стратегічної позиції фірми. У роботі запропоновано методичний інструментарій, що дозволить провести діагностику та обґрунтувати вибір організації щодо її стратегічного позиціонування.

Ключові слова: стратегічне позиціонування, стратегія, модель, параметри

Summary. Firm's strategic position identification is one of the priority tasks of vector development selection. In the abstract the methodical instrument is suggested, which allow to provide diagnostic and ground strategic positioning choice of the company.

Key words: strategic positioning, strategy, model, characteristic

Однією із найбільших проблем компаній, які подолали труднощі старт-апу і досягли позитивної динаміки зростання, є розрив у побажаннях і очікуваннях топ-менеджменту та співробітників. Останні мали б виконувати роботу, що наближає до досягнення стратегічних цілей, сприяє реалізації бажаної стратегії. Але в реаліях, за даними Д. Нортон і Р. Каплана [3], лише 10 % компаній успішно реалізують свою стратегію. Чим ці компанії відрізняються від решти?

Для з'ясування відповіді на це питання потрібно, перш за все, розпочати з основ — зрозуміти чим є компанія, чого вона прагне і на чому базуються її конкурентні переваги. Тобто мають з'явитися чіткі формулювання візії, місії, цілей і стратегії компанії. Для більшості підприємств — задуматися, напружитися і